

СОДИҚ САФОЕВ:

«ГЕРМАНИЯНИНГ ЭНГ ЕТУК СИЁСАТЧИЛАРИ, КЎПНИ КЎРГАН ДАВЛАТ АРБОБЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА ОЛИБ БОРИЛАЁТГАН ИСЛОХЛАР, ИЧКИ ВА ТАШҚИ СИЁСАТГА ЧУҚУР ҲУРМАТИНИ ИЗҲОР ЭТМОҚДА»

Масалан, Германиянинг Европа Иттифоқидаги ўрни ҳақида гапирсак. У сиёсий ва иқтисодий нуқтаи назардан ҳам энг эътибордаги минтақанинг етакчи давлати ҳисобланади. Шу боис мазкур ҳудуддаги жараёнларнинг локомотиви, яъни ташаббускори сифатида айнан Германия ифода этилади. Бугунги кунда Европа Иттифоқининг Марказий Осиёга нисбатан янги стратегияси ишлаб чиқиши ва қабул қилинишида айнан Германия бош ташаббускордир.

лик билан қарши олдик. Чунки бу сиёсий мулоқот, иқтисодий алоқалар, маданий ҳамкорликни ривожлантиришга имконият яратмади". Биласиз, Германия Федератив Республикаси Президенти Франк-Вальтер Штайнмайер кўп йиллар давомида ушбу давлатнинг ташқи ишлари вазирлиги сифатида фаолият юритган ва Ўзбекистонда бир неча марта бўлган. У Юртбошимиз билан учрашувда шундай иборани қўлади: "Узоқ йиллар мобайнида Ўзбекистон бизга чиройли, лекин деразалари ва эшиклари чамбарчас ёпиқ бир ўйни эслатиб келди. Мана, бугун Президент Мирзиёевнинг ислохотлари боис бу эшиклар очилмоқда, ҳамкорликда кенг имкониятлар йўлга қўйляпти".

Буни биз ташрифнинг муҳим натижаларидан бири сифатида қайд этишимиз керакки, Германиянинг энг етуқ сиёсатчилари, кўпни кўрган давлат арбоблари Ўзбекистонда олиб борилаётган ислохотлар, ички ва ташқи сиёсатга чуқур ҳурмати ва изҳор этмоқда. Штайнмайер ҳам, Меркель хоним ҳам Президентимизга дуюрак ислохоти, кўрсатилган жасорат ва мардликни унинг миннатдорлик билдириб, нафақат омад тилади, шу билан бирга, Ўзбекистон раҳбариятига, халқига барча керакли кўмакни беришга тайёрлигини изҳор қилди.

Савол туғилиши табиий: "Нима учун Германия бизга шундай эътибор кўрсатаяпти?" ёки "Уларнинг манфаатлари нимадан иборат?" деган. Буни шундай изоҳлаш мумкинки, Германия раҳбарияти, барча сиёсатчилари минтақа учун ўз масъулиятини сезган ҳолда, аниқ билдириб, Марказий Осиё, бу — ниятда муҳим минтақа. Айнан Ўзбекистон юртияётган сиёсат натижасида минтақада ниятда улкан ўзгаришлар кузатиляпти. Ўз навбатида, ушбу жараёнлар глобал муаммоларни ечиш учун ҳам ва бу ердаги имкониятлардан фойдаланишга ҳам янги уфқларини очмоқда. Масалан, қандай муаммолар бор? Булар халқаро терроризм, гиёҳвандлик бизнеси, экологик масалалардир. Уларнинг ҳаммасини фақат биргаликда амалга ошириш мумкин.

Имкониятлар ҳақида сўз юритадиган бўлсак, Ўзбекистоннинг Фарб билан ҳамкорликка интилиши жуда қатта. Чунки Европа технологиялари, пешқадам фирмалар иқтисодий ривож учун алоҳида ўринга эга. Шу билан бирга, Марказий Осиё Германия сингари бошқа Европа давлатлари учун ҳам муҳим минтақа қадир. Бу катта ва тобора ортиб бораётган истеъмол бозори сифатида кўрилади. Қолаверса, Марказий Осиёнинг геоиқтисодий жойлашуви бутун Евросийё билан ҳамкорликнинг муҳим нуқтаси саналади. Шу нуқтаи назардан, Марказий Осиёдаги барқарорлик издан чиқмаслиги, кенг иқтисодий ҳамкорликни яратишни барча ривожланган давлатлар яхши англайди ва шундай сиёсатни илгари суришга ҳаракат қилади.

— Ташрифнинг ўзига хос жиҳатлари ҳақида тўхталсангиз.

— Президентимиз ташрифи арафасида бутун Германияни Ўзбекистон ҳафталиги шўхуки қамраб олди, десак, муволажа бўлмайдими. Хусусан, ўндан зиёд йирик сиёсий, иқтисодий, маданий тадбирлар уюштирилди. Уларда бир ярим мингдан ортиқ германиялик ҳамкорларимиз иштирок этди. Биз шунга ғувох бўлдикки, бугунги Ўзбекистонга ҳурмат, қизиқиш ва интилиш ниятда қатта. Ҳеч қачон кузатилмаган ҳодиса бўлиб берди. Гап шундаки, Ўзбекистон — Германия бизнес форуми чоғида барча келган меҳмонларга жой топа олмай қолди. Қўшимча стулларни қўйишга тўғри келди. Бу, албатта, қизиқиш катталигини даража. Бизнес форуми натижасида саккиз миллиард евро миқдорда иқтисодий келишувларга эришилди. Бу ҳам ташрифнинг ниятда самарадорлигини кўрсатади. Германиянинг етакчи иқтисодий ташкилотларида бири — Иқтисодиётнинг шарқий қўмитаси раҳбарияти таъкидлаганидек, икки томонлама муносабатлар ҳеч қачон бугунги кун кабидек бўлмаган. Бунга асосий сабаб Ўзбекистоннинг янгиланган ички ва ташқи сиёсатидир.

Германиянинг ислохотларни амалга оширишда тажрибаси катта. Тарихга назар солсак, бу мамлакатнинг ўз вақтида таркибий бирлашув жараёни жуда мушкул ўтган. Шу сабаб бошқа давлатлардан фарқли ўлароқ, Германия сиёсатчи сиёсий, иқтисодий ўзгаришларнинг қанчалик мушкуллигини, инсонларнинг бозор иқтисодиётига ўтаётгандаги менталитети билан боғлиқ муаммоларни чуқур тушунади. Музокаралар давомида улар қайта-қайта Ўзбекистондаги ислохотлар қанчалик барқарор, орқага қайтмайдиган тус олганлигига қизиқиб, бу бўйича ўз тажрибасини алмашишга тайёрлигини билдирди. Жумладан, давлатимиз раҳбарининг Бундестаг Раиси Вольфганг Шойбле билан суҳбати чоғида шу жараёнлар чуқур таҳлил этилди.

— Шубҳасиз, ислохотларни изчил давом эттиришда парламент фаолияти, бунда халқаро ҳамкорлик алоҳида ўрин тутаяди. Хўш, Ўзбекистон ва Германия парламентлари ўртасида муносабатлар қандай?

— Муносабатлар изчил ривожланиб борапти. Мазкур ташриф чоғида икки давлат парламентлари таъсис этган ҳамкорлик гуруҳлари ўртасида ўзаро алоқалар ҳақидаги келишувга имзо чекилди. Унга мувофиқ, эндиликда парламентлар фаолиятида тажриба алмашиш, қўнунларни тақомиллаштириш борасидаги ресурслардан фойдаланиш, парламент назорати самарадорлигини оширишда бир-бири билан янгилик алмашиш туғрилади. Бунда бир нарса ниҳоятда тўғри келиши, Европанинг бошқа мамлакатларида фарқли равишда бу ерда кўп йиллар давомида социал, яъни ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётини ривожлантириш тажрибаси жорий этилган ва муваффақиятли амалга оширилган. Айнан бу ерда нафақат англо-саксон типидagi либерал бозор иқтисодиёти, балки бозор иқтисодиётининг ижтимоий масъулияти билан ривожлантириш тажрибаси

мавжуд. Шунинг эвазига Германиянинг таълим, соғлиқни сақлаш тизими бошқа давлатларга ўрнак бўлиб келяпти. Бу ерда давлат ўзини ушбу жараёнлардан четга олмаган ҳолда бозор иқтисодиёти қонунларини бўзмай, кучли ижтимоий сиёсатни юритиш учун ҳам ҳуқуқий, ҳам институционал тизимни яратган. Ўзбекистон парламенти учун мана шундай қонун тизими катта аҳамиятга эга.

Президентимиз Ўзбекистонда ҳам Германиядаги сингари бевоқифа тўғридан-тўғри амал қиладиган қонунлар тажрибасини қўллаш вақти келганини алоҳида қайд этди.

— Давлатимиз раҳбари ватандошларимиз билан ҳам учрашди...

— Дарҳақиқат, бу қутилмаган воқеа бўлди. Улар Президентимиз келишини эшитиб, ўз хоҳишлари билан кутиб олишга чиқишибди. Бу ҳолатга ҳеч қандай қаршилиқ кўрсатгани йўқ. Чунки давлатимиз раҳбари очик мулоқотларни хуш кўради. Мазкур уюштирилмаган учрашув самийий суҳбатга айлана кетди. Германияда таҳсил олаётган, ишлаётган юрдошларимиз Ўзбекистондаги ислохотларни тўлиқ қўллаб-қувватлашни билдирди. Ва бу сиёсатдан гурурланишга эришганини ҳам фахр билан тилишга олдиди. Бошқа айтганда, ватандошлар ислохотларни хорижда яшаб сезмоқдалар. Улар шулар ҳақида Юртбошимизга қайта-қайта гапиришди. Энг асосийси шу бўлдики, ватандошлар Ўзбекистонга қайтиб келиб, хорижда олган билимларини, орттирган тажрибаларини халқимиз равақига, юртимиз келажиги учун сарфлашга тайёрлигини изҳор этди.

Хулоса ўрнида шунини айтиш жоиз, 2019 йил Ўзбекистон учун ниятда самарали бошланди. Биз учун муҳим ҳисобланган Европа кўп-қўл сари катта аҳамиятга эга ҳудуд сари қайта қадам ташланди.

«Халқ сўзи» мухбири Омонулло ФАЙЗИЕВ суҳбатлашди.

ПАРЛАМЕНТДАГИ МУҲБИРИМИЗ ХАБАР ҚИЛАДИ

2019 йилги Давлат дастури: ДЕПУТАТЛАР ЗИММАСИГА ҚАНДАЙ ВАЗИФАЛАР ЮКЛАНЯПТИ?

Шу кунларда сиёсий партияларнинг Олий Мажлиси Қўнунчилик палатасидаги фракцияларида 2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили" да амалга оширишга оид Давлат дастурида кўзда тутилган бир қатор масалалар атрофида муҳокама қилинган. Депутатлар Давлат дастурида белгиланган вазифаларнинг ўз вақтида ҳамда самарали ижросини таъминлаш борасида бир неча тақлифларни билдирмоқда.

Сарвар ОТАМУРОДОВ, «Миллий тикланиш» демократик партияси фракцияси раҳбари:

— Кейинги ҳафтадан барча депутатлар, жумладан, фракциянинг аъзолари ҳам ҳудудлардаги ижтимоий-иқтисодий аҳвол билан яқиндан танишиш мақсадида республикамизнинг турли жойларига йўл олишди. Биз, энг аввало, Давлат дастурида белгиланган вазифаларни, уларнинг нима мақсада белгиланган бўлишига ҳамда ижросини халқимизга тўғри ва содда тилда етказиб беришимиз зарур.

Биргина дастурада белгиланган Олий Мажлисининг Давлат бюджети ва давлат мақсадли жамғармалари

бюджетлари устидан парламент назоратини амалга оширишдаги таҳлилий фаолиятини тақомиллаштириш, коррупциянинг олдини олиш, унга қарши курашишнинг самарали механизmlарини яратиш, қўнунчилик базасини тизимлаштириш, тўғридан-тўғри ишлайдиган қонунларни қабул қилиш амалиётини жорий этиш каби чораларни тадбирлар ҳам жойлардаги мулоқотларимизнинг самарадорлиги ва натижаларини оширишга қаратилган. Буни ҳар бир юрдошимиз шунчаки билиши эмас, моҳиятан тушуниб олиши керак.

Жаҳонгир ШИРИНОВ, «Миллий тикланиш» демократик партияси фракцияси аъзоси:

— Давлат дастурида назарда тутилган бандлар ҳар жиҳатдан эътиборга молик. Чунки, Вазирлар Маҳкамаси аъзосини тасдиқлаш Президент томонидан Бош вазирнинг тақлифига кўра, Қўнунчилик палатаси томонидан маъқулланганидан сўнг амалга оширилади. Ҳукумат аъзоллигига номзод ўзи ва командаси билан яқин, ўрта ҳамда узоқ муддатли истиқболдаги режаларини кўзда тутувчи ҳаракатлар режасини тақдим этади.

Қомила КАРОМОВА, Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси аъзоси:

— Ўтган йили қатор вазирликлар иштирокида "Ҳукумат соати" ташкил этилди. Уларнинг натижаси қандай бўлди? Тизимда ўзгаришлар сезилдими?

— Ҳа, асли бунинг учун ажратилган бир соат вақт жуда кам, назаримизда. Дейлик, вазирнинг ҳисоботи 20 дақиқа давом этса, ҳар бир фракцияга фақат биттадан савол бериш имкони бор. Бунда биз кўзланган натижага эришимиз мумкинми?

Иккинчи масала, "Ҳукумат соати"нинг натижаларини янада қатъийлаштириш керак. Мисол учун, Олий Мажлиси Қўнунчилик палатаси Кенгашининг қарори билан ижобий, салбий, жарима ёки рағбатлантириш каби ҳулосаларни бериш лозим. Токи, бу каби йиғилишлардан сўнг, депутатлар олдига ҳисобот берган тизимда ҳам муайян ўзгаришларга эришайлик.

Мунисхон КАРИМОВА ёзиб олди.

АЛИШЕР НАВОИЙ ЖАМҒАРМАСИ ТУЗИЛДИ

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан буюк мутафаккир Алишер Навоий ҳаёти ва ижодий меросига бағишланган илмий конференцияга халқаро мақом берилгани шoir ижодига дунё миқёсида қизиқиш кучайиб бораётгани ифодасидир.

Эҳтиром

— Анжуманимиз ташкил этилган йилга учта, ўтган йили олтинта мамлакатдан навоийшунос олимлар қатнашди, — дейди халқаро конференциянинг масъул котиби, адабиётшунос олим Улғабек Сатторов. — Бу йил 12 мамлакатдан 48 нафар навоийшунос олим иштирок

этиш истагини билдириб турибди. Улар ўз маърузаларини тақдим қилдилар. Венгрия, Жанубий Корея, Мўғулистон ва Ҳиндистон давлатларидан тадқиқотчилар илк бор қатнашди. Олий таълим муассасаларимиз олимларидан 150 дан зиёд мақолалар қабул қилдик.

Аънанавийлик тусини олган мазкур анжуман ҳар сафар ўзининг ноъанавий ташкилий жиҳатлари билан қизиқиш

уйғотмоқда. Ўтган йили "Ёш навоийлар" талови ғолиби "Президент совғаси" — "Спарк" автомобили билан тақдирланиши, "Навоий ворислари" кўриктанловининг республика босқичида муваффақият қозongan Навбаҳо турманидаги 34-умумтаълим мактаби ўқувчиси Маржона Нодирқулованинг вилоят ҳокимлиги томонидан 50 миллион сўм пул мукофоти билан рағбатлантирилиши каби эзгу сайёҳ-ҳаракатлар жорий йилги илмий анжуман доирасида ҳам давом эттирилади.

Навоий шаҳрида бу йилги халқаро кон-

ференция арафасида республикамизда ягона бўлган Алишер Навоий жамғарма си ташкил қилинди. Аждодларимиз меросини жаҳонга танитиш, ёшларимизни буюк боболаримиз аънавлари руҳида тарбиялаш каби улғу мақсадлар жамғарма фаолиятини белгилайди. Халқаро мавқега эга жамғарма сайтида мавзуга доир энг муҳим янгиликлар, илмий тадқиқотлар жойлаштириб борилди.

Россия, Туркия, Озарбайжон, Қозоғистон, Тожикистон, Афғонистон, Туркمانистон ва бошқа давлатларда жамғарма филиаллари очилиши режалаштирилмоқда.

Темур ЭШБОЕВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Томчилятиб сугориш:

ТАБИАТДАН ЭҲСОН КЎТИБ ЎТИРИШНИНГ ВАҚТИ ЎТДИ

Об-ҳавонинг авзойига қараб, деҳқонларнинг егани ичига тушмаяпти. Ёгингарчилик кам. Ер айтарли қор қўрмади. Сув захираси қандай бўларкан-а? Тирикчилиги экин-тикин билан боғлиқ одамлар шундан хавотирга тушиб қолишган.

Узингиз ўйланг, қишнинг чилласида бодом гулласса... Бу яхшилик аломати эмас-да! Шу боис бугун қишлоқ ҳўжалиги ходимларининг кўзи кўкка тикилган.

Ҳўш, бу йилги мавсумда обиҳаёт миқдори қандай бўлади? "Узгидромет" маркази маълумотларига қараганда, айни пайтда, аниқроғи, январнинг биринчи ўн кунлигида асосий майдонларда ёгингарчилик миқдори, қор захиралари кўп йиллик меъёр даражасида. Аммо мавсумда сув захираси қандай бўлиши ҳақида фикр билдиришга ҳали эрта. Одатда бу борада апрель ойларига тугал ҳулоса ясалди. Шундай бўлса-да, соҳа мутахассислари сув таъминоти 2018 йилдаги нисбатан яхши бўлишини айтишмоқда. Январ ва февраль ойларида қор-ёмғирли кунлар қутилаётган экан.

Ёгин, ёмғир, қор ёгин, сув мўл бўлсин. Лекин ҳақиқат кўзига тик боқадиган бўлсак, қурғоқчиликка мойил минтақамизда сув муаммоси тез-тез тақдорланиши эҳтимоли анча юқори. Аграр соҳа шунга мослашмаса, демакки, сугоришнинг тежамкор технологиялари қўлланилмаса, ривожланиши душвор.

Долзарб намуна

Тежамкор технология нега оммалашмади?

Экспертларнинг сув нефтдан ҳам қимбат бойликка айланиши ҳақидаги башоратлари келажакда эмас, бугунги ҳаёtimиздаёқ исботини топаётгандек. Сабоби иқлим ўзгариши оқибатида обиҳаёт ресурслари тобора камайиб, унга бўлган эҳтиёж эса кун сайин ортмоқда. Бинобарин, ушбу неъматсиз наинки қишлоқ ҳўжалиги ва саноат истиқболли, балки кундалик турмушимизни ҳам тасаввур қилиб бўлмайди. Бу эса сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш, амалиётга тежамкор технологияларни кенг қўллашни тақозо қилаётди.

Аграр соҳа ривожланган давлатларда алдакчан тежамкорлик энг долзарб вазифалардан бирига айланган. Сув манбаларининг 80 фоизидан ортиғи қўшни давлатларда шаклландиган Ўзбекистонда-чи? Афсуски, бу борада ҳали мақтана олмаймиз. Гарчи охириги ўн йилликда суго-

ришда тежамкор усулларни қўллаш бўйича амалий сайёҳ-ҳаракатлар бошланган бўлса-да, айтарли ижобий натижага эришилмади. Республикаимиз бўйича 328 минг гектар экин майдонларида ана шундай технологиялар жорий қилинган, холос. Деҳқончилик истиқболли сифатида қаралаётган томчилятиб сугориш эса атиги 43 минг гектарда қўлланиляпти. Бу сугориладиган экин майдонларининг бор-йўғи 1 фоизи, деганидир. Таққослаш учун айтадиган бўлсак, мазкур рақам Исроилда 74 фоиз (140,6 минг гектар), Туркия (340 минг гектар) ва Саудия Арабистони (731 минг гектар)да 17 фоиз, Хитойда 9,7 фоиз (5 миллион 270 минг гектар), АКШда 7,3 фоиз (1 миллион 640 минг гектар), Ҳиндистонда 6 фоиз (2 миллион 180 минг гектар), Испанияда 5 фоиз (1 миллион 897 минг гектар)га етказилган. Биздаги муаммо нимада? — Мамлакатимизда бу усул тезда оммалашганини фермерларнинг иқтисодий имконияти чекланганлиги билан изоҳлаш мумкин, — дейди Ўзбекистон

Масалалар ечимига йўл очилди

Чиндан ҳам, томчилятиб сугоришни йўлга қўйиш ўз-ўзидан бўлмайди. Артезиан қўнғуқ қазिश, тиндириш ҳовузи қуриш, сувни далагача етказиб бериш учун усуналар, қувурлар, тақсимлаш шлангларни сотиб олиш... Табиийки, булар каттагина харажат талаб қилади. Шу боис аксарият фермерлар бу усулдан ўзларини узоқ тўтиб келган.

Президентимизнинг 2018 йил 27 декабрдаги "Пахта хом ашёсини етиштиришда томчилятиб сугориш технологияларидан кенг фойдаланиш учун қулай шарт-шароитлар яратишга оид кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори янги усунли жорий этишдаги ана шундай иқтисодий масалалар ечимига йўл очиб берди. Гап шундаки, бундай лойиҳа ташаббускорларига пахта етиштириладиган майдоннинг ҳар бир гектари учун Давлат бюджетидан 8 миллион сўмдан субсидия

тақдим этилади. Бундан ташқари, зарур усунна ва жиҳозлар учун ажратилмаган кредитлар бўйича фоиз харажатларининг муайян қисми Тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришни қўллаб-қувватлаш давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан қопланади. Бу ҳали ҳаммаси эмас. Томчилятиб сугориш технологиясини жорий қилиш учун зарур бўлган бутловчи қисмлар ва хом ашёлар 2021 йилга қадар божжона тўловидан озод этилди.

Шу каби имтиёзлар ерга, сувга бееътибор бўлмаганларни ташаббус қўрғатишга ундаётгани табиий. — Очиғи, шу пайтгача сувни ҳудуд-беҳуда оқизаверган эканмиз, — дейди Юқори Чирчиқ туманилик фермер Тўлқин Тўраев. — Аслида, томчилятиб сугориш сувдан ташқари, бошқа харажатларни ҳам камайтираётган. 158 гектар экин майдонимиз бор. Берилаётган имтиёزلардан фойдаланиб, секин-аста тўлиқ шу усулни қўллаш ниятидамиз.

Кам сув сарфлаб, кўп ҳосил олиш имконияти

Сувдан тежам-терғаб фойдаланишининг усунлиги кўп. Эгилувчан қувурлар орқали, эгиларга плёнка тўшаб, ёмғирлаб, томчилятиб сугориш шулар сирасига қиради. Томчилятиб сугориш улар орасида энг самаралиси, деб топилмоқда. Саббаби у қўлланилганда, сувнинг 90 фоизи экин илдизига етиб боради. — Шу пайтгача гўза қатор ораларида нам қочмаслиги учун сугориларди, — дейди Ўзбекистон Фермер, деҳқон ҳўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши раиси Ақтам Ҳайитов. — 8 — 10 мартагача культивация қилинган. Бу ҳам қўшимча сарф-харажат-ку? Эндиликда томчилятиб сугоришни жорий этиш орқали қатор ора-

ларида бу тадбирни 1-2 марта ўтказиш мумкин. Энг муҳими, фақат экиннинг ўзини сугориш ҳисобига сув кескин тежалмайди. Шу каби афзалликлари туғайли икки йил ичиде қарийб 24 минг гектарда томчилятиб сугориш технологиялари жорий қилинади. Яъни 192 та фермер ҳўжалигининг салкам 10 минг гектар, 48 та пахтачилик кластерининг 14 минг гектардан зиёд майдонларида пахта томчилятиб сугориш усунлиги орқали етиштирилади.

Бугун томчилятиб сугориш технологиясига эътибор берилганга бежиз эмас. Чунки у табиий ва моддий ресурсларни тежаш, ҳосилдорликни ошириш имконини беради. Шўртан газ-кимё мажмуаси томонидан Қашқадарё вилоятида, "PENG — Sheng" Ўзбекистон — Хитой қўшма корхонаси томонидан Сирдарё вилоятида, шунингдек, Самарқанд вилоятида "Иштихон нурули давр" фермер ҳўжалигида ўтказилган тажрибалар натижаси бунга яққол мисол бўла олади.

Гап шундаки, томчилятиб сугориш технологияси қўлланилиши туғайли уруғлик чигит сарфи кетарига ўртача 40 фоиз, ёнғили 60 фоиз, сув сарфи 50 фоиз тежалмай, минерал ўғитлар самарадорлиги 30 фоиз ортган. Ҳўзининг биологик пишиб етилиш даври эса 12 — 15 кунга тезлашиб, ҳосилдорлик 45 — 50 центнерга етган.

Ваҳолонки, аънанавий усулда ушбу рақам 26,5 центнерни ташкил этган, холос. Энг асосий қўрсаткич — рентабеллик аънанавий усулда 1,7 фоизни ташкил қилса, томчилятиб сугориш шарофати билан у 7 — 10 фоиз қўтарилган. Мана, сизга янги технологиянинг афзаллиги! Томчилятиб сугоришнинг шу каби афзалликларни кўп экан, уни оммалаштириш учун зарур усунна ва бутловчи бўюмлар муаммо бўлмайди? Еки яна чет эллик-кига кўз тикиб ўтирмаймизми? Йўқ, албатта. Ҳозирги пайтда юртимизда айнан томчилятиб сугориш усуналарини ишлаб чиқаришга иқтисодлаштирилган ўндан ортиқ қувватлар фаолият юритмоқда. "Eco Drip Lux", "Acar-Mak-San", "Peng — Sheng", "Pipitechnologies", "Agrodrip", "Debut", "Exim Plast", Шўртан газ-кимё, "Махсус полимер заводи" корхоналари шулар сирасига қиради.

Сайд РАҲМОВОН («Халқ сўзи»).

Даъват

БУГУН ЯХШИ ЯШАШИНГ КЕРАК!

Орзу билан ободдир дунё,
Муҳташамдир шонли келажак.
Файёз бўлган эртамиз, аммо —
Бугун яхши яшашиг керак.

У! Биламан, мулки алдовдан
Зада бўлди не-не пок тилак.
Озод бўлдинг, сур-сур — сўровдан,
Бугун яхши яшашиг керак.

Ўтди, гина замони ўтди,
Чинни қушдай бўлма жонсарак.
Ёнсин, ёндир қалбадаги ўтми,
Бугун яхши яшашиг керак.

Ўйла, боланг — қора кўзингни,
Суянчтоғ бўл — қоядек тиргак.
Ўнумтагин, аммо ўзингни,
Бугун яхши яшашиг керак.

Фермердирсан, тадбиркорсан ё,
Посбондирсан ҳушёр ва сергак.
Эртанг учун куйиб-ён, аммо —
Бугун яхши яшашиг керак.

Ишла, дам ол, парвозга шайлан,
Кучоқ очсин осмону фалак.
Нурга бойлан, юлдузга айлан, —
Бугун яхши яшашиг керак.

Эрта тур-у майли, кечроқ ёт,
Сенга бўлсин ҳар сул, ҳар чечак.
Сенга бўлсин пурафа ҳаёт —
Бугун яхши яшашиг керак.

Гўрўғлидай сардор, сарлочин,
Алломишдай шердл, шерюрак;
Малоҳида кўмилисин очун, —
Бугун яхши яшашиг керак.

Обод бўлсин рўзгоринг, уйинг,
Обод уйга тушин келинчак.
Кам бўлмасин бировдан тўйинг, —
Бугун яхши яшашиг керак.

Бошае кўтар Ўзбекистонни,
Улуғ бўлган эртамиз бешак.
Шу заманга бахти айла жонни, —
Бугун яхши яшашиг керак.

Бугун ҳамма-ҳаммадан ҳушёр,
Бугун ҳамма-ҳаммадан сергак,
Бугун бахтли, бугун бахтиёр —
Бугун яхши яшашиг керак.

ХАЛҚИНГ УЧУН

Ақсартмадан ошин, десанг овозларим,
Уммонлардай тошин десанг шўх созларим,
Шамоллардай шошин десанг парвозларим —
Билагинда бўлса қанча гайрат, кучинг,
Ватан учун сарфла уни, Ватан учун.

На иложки, кўлар сендан ўзиб кетди,
Бўз ишгллар бўзтўрғайдай тўзиб кетди,
Гулларингни, эҳ, ким-кимлар ўзиб кетди —
Билагинда бўлса қанча қудрат, кучинг,
Ватан учун сарфла уни, Ватан учун.

Ҳар қишлоғу ҳар овулинг Манас бўлсин,
Кўрар кўзга — кўрган жойи ҳавас бўлсин,
Кўрилару булбулларинг сармаст бўлсин —
Билагинда бўлса қанча қудрат, кучинг,
Халқинг учун сарфла уни, халқинг учун.

Оқ чарлоқлар қайтиб келсин Мўйноқларга,
Орол кўшиқ айтиб келсин қирғоқларга,
Меҳрингни бер сўқмоқлару қиёқларга —
Билагинда бўлса қанча қудрат, кучинг,
Халқинг учун сарфла уни, халқинг учун.

Чикмоқдасан яна жаҳон минбарига,
Номингни ёз сайёрамиз меҳварига,
Айлан, айлан, Ўзбекистон заргарига —
Билагинда бўлса қанча қудрат, кучинг,
Халқинг учун сарфла уни, халқинг учун.

Абдусамд КҮЧИМОВ.

Бугун инсоният тараққиёт асрида яшамоқда. Қайси соҳада бўлмасин, ривожланиш, юксалишни кўряймиз. Шунга мутаносиб тарзда инсон онги, дунёқараши, фикрлаши ҳам тобора ўсиб бораётди. Энди оддий нарса билан одамларни ҳайрон қолдириш қийин. Шу нуқтаи назардан, санъат соҳасида ҳам рақобат кучайган. Бироқ баъзан “қош кўяман деб, кўз чиқариш” ҳолатлари ҳам учраб турибдики, бундан кўз юмиб бўлмайди. Гап шундаки, ҳамон энгил-елли кўшиқлар ҳам яратилиб, концертларда ижро этилмоқда, эфирга узатилаётди. Афсуски, қофия, туроқсиз, тумтароқ, матни гализ, маънавиятимизга зид, кўча тилига яқин сўзлардан иборат кўшиқлар ҳам куйланмоқда. Ёш хонандалар тезроқ танилиш учун шон-шухрат ортидан қувиб, ёшларбоп ёки замонавий тил билан айтганда, “хит” кўшиқ яратаман деб, бўлар-бўлмас клиплар тайёрляпти. Ашула матни ҳам клипга мос — энгил-елли, мазмунан саёз.

ХИТ ҚИЛАЁТГАН «ХИТ» КЎШИҚЛАР

Маъноси йўқ гапдан мазмунсиз “шеър”ларгача...

Сўнгги пайтларда телеканаллар орқали тез-тез янграётган бир аёл хонанданинг “Балле-балле” деб номланган кўшигида фойдаланилган сўзларга эътибор қилинг: “Балле-балле, балле-балле, Ўйнаб кулинларде, Доим хурсанд яшаб, айтинг балле-балле”. Хўш, бирор маънавий юки борми бу сўзларнинг?! Яна бир аёл хонандамиз томонидан ижро этилган “Сахрамент” деб номланган кўшиқ матнида шундай сўзлар келтирилган: “Логика-логикали, физика-физикали, муслика-муслика... Бўлди, бўлди йиғламенто, Бузилмасин косметико, Кўз ёшларим томчилатма логика-логикали...” Бу кўшиқда на маъно, на мантқиқ бор. Бир эстрада гуруҳи томонидан айтилган кўшиқда эса: “Билмадим-билмадим, Ман ҳали дунё кўрмадим, Бир ой бўламыз туристо, Сув ости олами Жак-Ив Кусто”. Буни кўшиқ деб аташ мумкинми? Наҳот айрим хонандалар замонавий эстрадалар шундай тасаввур этишяпти?

Бугун ақсарият кўшиқчиларнинг матни ўзи ёзиши, муқокасани ҳам ўзи басталаши кўпчиликка яхши маълум. Хонандаларнинг шеър ёзишига қаршилигимиз йўқ,

қўлидан келса, ёзсин. Ҳам кўшиқ қўйлашни, ҳам унга шеър ёзишни қойил қиладиган санъаткорларимиз ҳам йўқ эмас. Лекин шунчаки оҳангга мослаб, олди-қочди сўзлардан гап ясаб айтил-

кўзга ташланмоқда, — дейди “Ўзбекконцерт” давлат муассасаси масъул ходими, Бадиий кенгаш аъзоси Матлуба Темур кизи. — Албатта, гуруҳ курмаксиз бўлмаганидек, астойдил меҳнат қилиб, ўзининг истеъдоди ва маҳорати тўғрисида кўшиқчилик санъатимизни боийтишга ўз улушини қўшиб келаятганлар билан бирга, соҳага адашиб кириб қолган, санъатни пул топишинг осон йўли ёхуд бир эрмак деб биладиганлар ҳам бор. Агар уларни икки тоифага ажратадиган бўлсак, биринчи тоифа вакиллари устоз кўрган, соҳада сунги қотган, муслика назарияси, нота ёзуви, гармония, овоз ишлата билиш маҳорати каби дарсларни ўтаган профессионал ижрочилар бўлса, иккинчи тоифадагилар шунчаки ҳаваскорлар, яъни бу соҳада

сида тушунтириш ишлари олиб борамай. Ўзимиз хонандаларга профессионал шоирларнинг шеърларидан танлаб, саралаб, тасвирлаб берамиз. Энди бу ёни ижрочининг диди, савияси, билими, интеллектуал салоҳиятига ҳам боғлиқ.

Ҳаваскор хонандаларни кимлар “эркалатяпти”?!

— Яна бир муҳим жиҳат ҳақида тўхталмасдан иложимиз йўқ, — дея сўзига давом этади сўхбатдошимиз. — Тасаввур қилинг, ташкилотида 16 нафар ходим ишлайди. Республикада қанча минг хонанда ижод қиладими, уларнинг қанчадан-қанча яратган кўшиқлари бор. Биз

Мулоҳаза

Бир кунда бу “кўшиқ”лар такрор ва такрор айланавериб ёшларнинг қулоғига сингиб кетади, онг захарланади, унинг таъсирига тушиб фикрлаш, мувоҳада қилиш, том маънодаги санъат билан ҳаваскорлик даражасидаги санъатнинг фарқи ҳам борабор бўлмаган, диди паст кимсага айланади-қолади. Бир қараганда унчалик ҳавотирга ўрин йўқдек, аммо чуқурроқ ўйлаб кўрсангиз, бу жуда кўркочли ва аянчли ҳолат.

Ижодкорлар ҳам телеканаллар “диди”га мослашяпти...ми?!

Бадиий кенгаш мутахассисларининг айтишларича, яна бир муминмо: айрим телеканаллар Бадиий кенгаш муҳокасасидан муваффақиятли ўтган савияли кўшиқларни “Бизнинг форматимизга тўғри келмайди”, деган вақ билан рад этаётган ҳолатлар ҳам учраб турибди. Хонандалар баъзан бундай муносабатдан нолиб қолади. Шу сабабли кўзга кўринган туппа-тузуқ кўшиқчилар ҳам ўз ижод намуналарини телеканаллар “диди”га мослаштиришга мажбур бўлишяпти. Охир-оқибат яхши ижод маҳсули яроқсиз ҳолатга келиб қолмоқда.

Шу ўринда яна бир мулоҳаза. Негадир сўнгги пайтларда мумтоз шоирларимиз газалларига мурожаат қилиш қайта келди. Майли, эстрада хонандалари мумтоз йўналишда кўшиқ айтишмасин, бироқ газаллардан фойдаланиб, яхши кўшиқ яратиш мумкин-ку! Мисол учун, Ўзбекистон Республикаси халқ артисти Озодбек Назарбеков буюк мумтоз шоирлар Алишер Навоий, Заҳирриддин Муҳаммад Бобур ижодида мурожаат қилиб, уларнинг газалларига кўшиқ ёзди. Миллий эстрада йўналишида айрилган кўшиқлар санъат шивандаларига манзур бўлди. Бу билан классик адабиётга мурожаат этиш ҳам, эстрадала ижод қилиш мумкинлиги исботланди.

Фикримизча, “хит” кўшиқ яратиш она тилимизнинг бузиллиши, уни оёқости қилиш ҳисобига бўлмагани лозим. Қолаверса, бундай кўшиқлар қалблардан жой олмайди — тезда унутилади.

Шаҳзод ҒАФҒОРОВ.

гани билан кўшиқ бўлиб қолмайди-ку!

Муаммонинг ечими борми?

— Тан олишимиз керакки, кейинги йилларда миллий эстрадамизда айрим камчилик ва қусурлар

қўймаган, маълумотга ҳам эга бўлмаган, таъбир жоиз бўлса, бирор куйлаган кўшиққа лабини қимирлатиб турадиганлар тоифасидир. Айнан ана шундай ижрочилар кўпайиб кетгани боис кўшиқчилик

ҳаммасининг ортидан қувлаб юролмаймиз-ку, ахир? Қолаверса, бемаза кўшиқларни ким тарғиб қилляпти? Нодавлат хусусий каналлар эмасми? Дейлик, хонанда бемаза “кўшиқ” тайёрлаб ойнаи жаҳонга

— Санъатнинг бирор йўналишига Бадиий кенгашнинг қаршилиги йўқ, ким қайси йўналишда ижод қилишни хоҳласа, марҳамат. Фақат хонанда хоҳ миллий эстрада ижрочиси бўлсин, хоҳ рэп, ёки рок йўналишида ижод қилсин, аввало, ижро этмоқчи бўлаётган кўшиққа ҳар жиҳатдан муносиб матн танлансин. У кўшиги орқали тингловчига нима бермоқчи эканини яхши англаши зарур. Ҳар бир хонанда “Муҳлисанининг маънавий дунёсига қай тарзда кириб боришим керак, шивавандаларнинг эстетик завқ олиши учун нима қилсам тўғри бўлади?”, деган саволларни ўз-ўзига бериб кўрсин. Афсуски, кўнгилни бир оз хира қиладиган ҳолатлар ҳам учраб турибди. Бугун кўшиқларда қузатилаётган салбий ҳолатлардан бири — кўшиқчиларнинг матн, яъни шеър танлаш олмалиги. Масалан, кўшиқларда фойдаланилган “Бум-бум бумеранг, қайтиб келар бумеранг”, “Менинг отам капитан, уйимизда капитан, самолётда капитан, пароходда капитан”, “Дум-дум, таки-таки дум-дум”, “Кел бағримга, мен сени ҳис қилай” каби энгил-елли, хирсга йўғрилган, қуруқ, мантисиз, пала-партиш тузилган сўзлар йиғиндисини шеър дейиш мумкинми? Кўшиққа матн танлаш бир томон, унга ишланган клиплар бир томон бўляпти. Кўшиқлар ва унга ишланган клиплар Бадиий кенгаш тасдиғидан ўтмай, ижтимоий тармоқлар орқали “Ўзбекконцерт” давлат муассасасига маломатлар ёғдириб, кенгашни “цензура” деб атаётганлар адашди. Кенгаш асло ундаймас, балки жамоатчилик фикрини ўрганиб, шу йўсинда фаолият олиб боради. Эркинлик дегани санъатни шахватга, адабиётни жаҳолатга айлантириш, дегани эмас-ку! Бадиий кенгашнинг мақсади кўшиқчиларнинг ижодида ҳалақит бериш ёки тўсиқ қўйиш эмас, балки уларга тўғри йўл кўрсатиш, қусур ва камчиликларини бартарф этишга йўналтириш, миллий санъатимиз ривожига ҳисса қўшишдан иборат.

тақдим этди. Бундан биз мутлақо беҳабармиз. Хўш, нега энди ойнаи жаҳонда фаолият юритаётган муҳаррирлар, мутасаддилар ўша кўшиқни эфирга, кенг жамоатчиликка узатади? Қайтарсин! Минг афсуски, тижорат каналлари мўмайгина келиб турган даромадни қайтармайди-да...

БОЖХОНА хабарлари

Ҳужжати йўқ «Феназепам»

“Қорақалпоғистон” темир йўл чегара божхона постига кириб келган поезд йўловчиси Т. Жининг қўл юкларига божхона декларациясида қайд қилинмаган, ҳеч қандай ҳужжатларсиз жами 1 минг 425 дона “Феназепам” психотроп моддалари борлиги аниқланди. Тўғри, жисмоний шахслар томонидан шахсий фойдаланиши учун психотроп моддаларни даволаш курси доирасида олиб кириш ва олиб чиқилишига қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда руҳсат берилади. Лекин қўп микдордаги бу моддалар кимга аталган, ким буюртма берган? Тергов жараёнида шунга ойдинлик киритилади.

«Кашфиёт» иш бермади

“Айритом” чегара божхона пости орқали кўшни давлатдан юртимизга кириб келган фуқаро А. С. гиёҳвандлик воситасини олиб ўтишининг янги усулини “кашф” этмоқчи бўлди. Бироқ унинг бу “кашфиёти” иш бермади. А. С.нинг “ESSE” номли сигарета ичига 0,21 грамм гиёҳвандлик моддасини жойлаштиргани аниқланиб, ушбу ҳолат жиноят иши қўзғатилишига сабаб бўлди.

Давлат божхона қўмитаси Ахборот хизмати материаллари асосида Ш. БҮТАЕВ тайёрлади.

Fitch Ratings халқаро нуфузли рейтинг агентлиги
«KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» AJ рейтингини
«В+»дан «ВВ-» га ошириб,
унинг истиқболлини «Барқарор» дея баҳолади.

Fitch Ratings
 «Kafolat Insurance Company» JSC's
 financial stability rating
BB-
Outlook Stable
 January 18, 2019

Таъкидлаш жоиз, «KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» AJ умумий суғурталаш тармоғида фаолият юритаётган йирик суғурта компанияларидан бири ҳисобланади. Тузилаётган суғурта шартномалари, ҳудудий бўлиналари географияси ва суғурта муқофотлари тушуми бўйича етакчи ўринларни эгаллаб келмоқда.

Бугунги кунда Ўзбекистон суғурта бозорида фаолият юритаётган 30 дан ортиқ суғурта компанияларидан икитаси халқаро рейтингга эга бўлса, шундан биттаси «KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» AJдир. Компания 100 дан зиёд мажбурий ва ихтиёрий суғурта хизматларини таклиф этади. 2018 йилда компания, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 9 октябрдаги 3317-сонли «Қафолат суғурта компанияси» акциядорлик жамияти фаолиятини такомиллаштириш чоратадбирлари тўғрисида»ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон суғурта бозорига икита (2) янги суғурта бозорининг профессионал иштирокчиларини олиб кирди:

- 2018 йил 24 апрелда «KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» AJ тасислигида «My ASSIST» масъулияти чекланган жамияти ташкил этилди;
- 2018 йил 1 декабрдан эса бевосита ҳаётни суғурта қилиш билан шуғулланувчи «Kafolat hayot» суғурта компанияси масъулияти чекланган жамияти иш бошлади.

Етачки рейтинг агентлиги томонидан тақдим этилган ушбу халқаро даражадаги рейтинг «KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» AJ фаолияти самарадорлигини ҳамда ўз вазифаларини тўлақонли бажараётганлигини билдиради. Бу эса унинг мижозлар олдидаги обрўсини янада оширади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ПРОКУРАТУРАСИ ХУЗУРИДАГИ
МАЖБУРИЙ ИЖРО БЮРОСИНING
«ЭЛЕКТРОН ОНЛАЙН-АУКЦИОНЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТИШ МАРКАЗИ» ДУК
онлайн-аукцион савдоларига таклиф қилади.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг «Республика инкассация хизмати» давлат унитар корхонасининг Навоий вилояти бошқармаси билан 2018 йил 30 ноябрда тузилган 265/2018-04-сонли шартномага асосан <https://www.e-auksion.uz> электрон манзилдаги электрон савдо майдончасида 2019 йилнинг 21 январидан — 2019 йилнинг 23 февралигача аризалар қабул қилинади, **2019 йил 25 февралда** «Республика инкассация хизмати» ДУК Навоий вилояти бошқармасининг куйидаги автотранспорт воситаси очик аукцион савдосига қўйилган:

Т/р	Автотранспорт русуми	Ишлаб чиқарилган йили	Давлат рақами	Лот рақами
1.	«NEXIA SONC»	1998	85 480 САА	0041651

Автотранспорт сакланаётган манзил:
Навоий вилояти, Навоий шаҳри, Ғалаба шоҳкўчаси, 220-уй.
Талабгорлар диққатига!

Аукцион савдоларида иштирок этиш — «E-IJRO AUKSION» ягона электрон савдо майдончаси ахборот тизимида белгиланган тартибда рўйхатдан ўтиш йўли билан амалга оширилади.

Халқ сўзи
Народное слово

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 156. 60 229 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ, Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

Тахририятга келган кўлемлар тақриб қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг сўзлаб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жаавобгар.

Газета тахририят компьютер марказида термиди ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланади.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмаҳона телефони: 71-233-11-07.

МУАССИСЛАР:
 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

ТЕЛЕФОНЛАР:
 Девонхона 71-233-52-55;
 Котибият 71-233-10-28; Ўялоқлар 71-232-11-15.

• **МАНЗИЛИМИЗ:**
 100000,
 Тошкент шаҳри,
 Матбуотчилик кўчаси, 32-уй.
 Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Тошхўжаев.
 Навбатчи — Ш. Ғафғоров.
 Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббеов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси. Корхона манзили:
 «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 22.20 Тошпириди — 00.35 1 2 3 4 5 6

